

EL

ECONOMIA ■

El bitcoin com a valor refugi: d'una profecia a poc més que una moda?

TECNOLOGIA ■

El 'brain hacking', o de com extreure informació sensible del cervell humà

MAGAZÍN Núm. 209

Divendres, 28 de gener de 2022

**MARINA
MARTORI**

"El cine ens ha fet creure que moltes coses poden ser. I no"

GRISelda ESCRIGAS

ENTREVISTA

MARINA
MARTORI

**“Nit americana’
és una novel·la sobre
el perdó, que sempre
és necessari”**

L'escriptora Marina Martori acaba de publicar la seva 13a novel·la, 'Nit americana' (Viena Edicions, 2021). Quan la Blanca, la protagonista del llibre, rep la notícia de la mort del seu pare, alguna cosa dins seu s'esquerda i de record en record s'adona que la seva vida ha estat una nit americana, una mentida, un engany i que, potser, cal canviar-ho. Martori seu a les butaques del cinema Edison de Granollers per parlar d'un llibre que respira cel·luloide pàgina a pàgina

**Text: Jesús Medina
Fotografia: Griselda Escrigas**

La seva 13a novel·la a les llibreries. Alguna superstició amb el número 13?

Al contrari, molt contenta. El 13 és un número que m'encanta. L'únic que espero és que no sigui l'última! [riu de tot cor].

En què consisteix la nit americana?

La novel·la o la tècnica?

Totes dues.

La nit americana és una tècnica cinematogràfica que ara està obsoleta. Als temps del cinema clàssic, als anys 30, 40, 50 i 60, la nit americana es feia servir per rodar escenes nocturnes, però durant el dia. A la nit, aquelles òptiques no captaven prou bé la llum i, és clar, tot quedava fosc. Amb tot de filtres davant la càmera, es feia la sensació de nit, de foscor. Són aquelles escenes que a les pel·lícules a color són blavoses, d'un blau elèctric. Havien de vigilar molt perquè el truc fos creïble.

I tria aquesta tècnica com a títol de la seva novel·la.

La nit americana, de totes les tècniques cinematogràfiques, és la més mentidera. Intenta fer passar el dia per nit. Però tot al cinema ho és, de mentida: la tria dels plans, la música, el que no es veu... El cinema és un art que es basa en les mentides. Però al mateix temps és un art que ens ha marcat la nostra realitat. Molt del que creiem o ens imaginem o pensem és gràcies al cinema que hem vist i que hem viscut. La tècnica de la nit americana m'ha servit per explicar el que li passa a la Blanca, que és la protagonista de la novel·la. La

Blanca s'ha anat posant filtres davant la seva realitat per fer veure que està bé, que és feliç, que tot funciona. Però arriba un moment que les ombres són massa escandaloses i que ha de començar a retirar filtres i mirar la veritat tal com és. *Nit americana* és un títol perfecte per a aquesta protagonista que, a més, és guionista i coneix molt bé els trucs del cinema.

***Nit americana*, la novel·la, en lloc d'estar dividida en capítols està dividida en fotogrames.**

Sí, i de fet són 24 fotogrames, que són els 24 fotogrames per segon amb el quals es gravava en cinema abans, quan no hi havia digital. Ara es fa a 25 fotogrames, que tampoc no hi ha tanta diferència. Tenia moltes ganes de fer un homenatge al cinema i per això a cada *fotograma* del llibre hi ha referència a una tècnica, a una pel·lícula, a un cineasta, a un gènere per explicar el món real de la Blanca. He volgut transmetre la meua passió pel cinema. I és una carta d'amor al cinema, però que tampoc no amaga la crítica que ens ha fet creure que moltes coses poden ser. I no. Moltes comèdies romàntiques ens han fet creure que l'amor és o s'hi arriba d'una determinada manera... A mesura que vas vivint t'adones que això dista molt de la realitat, oi?

A la novel·la, la protagonista diu que cal reivindicar "els trucs" del cinema clàssic en lloc de "les mentides" del cinema digital.

Un truc crea una mentida versemblant a partir d'elements reals. O sigui, mires *Casablanca* i Humphrey Bogart és més alt que Ingrid Bergman. On és el truc? Doncs que en Bogart va fer tota la pel·lícula amb alces a les sabates. Això és un truc.

“El públic cultural, i no només el del Teatre Auditori Llinars, s’ha mantingut fidel, alçat i combatiu tot i la pandèmia”

d’aquí, oi? Té més tirada parlar de França, Itàlia, la Gran Bretanya...

Perquè a Portugal són poc sorollosos. Ells van fent, van fent, van fent... Tenen un país i un govern fantàstic i no són sorollosos, no són líders. Nosaltres els mirem per sobre l’espatlla de forma molt errònia. Per a mi, Porto i Lisboa són ciutats molt velles i molt belles, amb be alta i amb ve baixa. I han sabut guardar i mantenir el seu patrimoni sense vendre’s l’ànima malgrat la invasió turística. I que Porto té una llum molt cinematogràfica, molt màgica.

Al seu llibre, el cinema és un personatge més o l’escenari?

Personatge, segur que no. El cinema és un llenguatge, és la manera d’expressar coses que la Blanca sent i que és incapaç d’expressar en paraules. El cinema li serveix per explicar com està, per explicar-se com està, perquè és una novel·la molt introspectiva. Ella es comunica així.

Nit americana és una novel·la sobre com es gestionen els sentiments de culpabilitat?

Crec que més aviat és una novel·la sobre el perdó, que sempre és necessari, després d’uns fets que fan mal i que generen culpabilitat. Més que sobre la culpabilitat, el camí que fa la Blanca és cap al perdó. Ella ja va néixer de la culpabilitat. Aleshores el que fa la novel·la és portar-la cap al perdó, cap a l’acceptació, del seu pare, de la seva madrastra, de les seves exparelles... Ella arriba un moment en què accepta el que ha viscut i el que ha passat i que cal continuar endavant. La culpabilitat és un efecte col·lateral d’aquest camí. *Nit americana* tracta d’establir relacions amb persones que t’han fet mal o a les quals has fet mal i que això no vol dir que sigui el final.

Fem l’exercici d’imaginar quins actors podrien interpretar els personatges de la seva novel·la?

Un càsting?

Això mateix: Blanca, la protagonista?

Katharine Hepburn.

Marta, la mare de la Blanca?

Natalie Wood.

Carlos/Carles, el seu pare?

Robert Mitchum.

Laura, la seva madrastra i segona dona del pare?

Lauren Bacall.

L’entranyable tia Paca?

Bette Davis.

Sergi, la parella de la Blanca?

Tony Curtis.

Judith, la primera dona d’en Sergi?

Vivien Leigh.

I en Robledo, l’amic de joventut?

Steve McQueen.

A la novel·la escriu que als personatges d’una pel·lícula se’ls demana més coherència que a les persones de la vida real.

És que estàs mirant una sèrie i, de cop i volta, un dels personatges fa una cosa molt estranya. I dius: “Ara acaben de perdre tota la credibilitat!” Per exemple, a *Friends*, a qui se li va acudir que la Rachel i en Joey s’enamoresin? Això no té cap sentit. Com a espectador et sents estafat! Durant sis temporades havien portat els personatges cap a una direcció i, de cop i volta, buf! I el cas és que a la vida real som del tot incoherents, a ningú real no li

demanem coherència. I si l’hi demanem és en abstracte perquè a la vida real tots fem el que podem. Els personatges de ficció han de ser segurs, la ficció ens ha d’aportar aquesta *tranquil·litat*. Quan la sèrie *Warren* sona aquella musiqueta, saps que t’has de preparar perquè s’acosta la monja. A la vida real som com personatges maleïts.

Vostè quina relació té amb els personatges que crea?

A vegades em persegueixen! A *Nit americana*, no tant. Però en altres novel·les he arribat a somiar en ells i em renyaven pel que estava fent fer. Mentre escric una novel·la és com si els personatges visquessin en mi. Van amb mi a tot arreu. Ara que estem parlant, podria pensar: “I què respondria la Blanca?” o “què diria d’això en Robledo?” Els personatges m’acompanyen i a vegades em cauen bé i a vegades em cauen malament. El secret per tolerar-los és posar una mica de tu mateix en tots ells.

Tanquem la novel·la perquè vostè, a més d’escriptora, és la directora del Teatre Auditori Llinars. Com van d’ànims després de dos anys de pandèmia?

Molt bé. Al principi va ser molt dur perquè soc una persona que m’agrada organitzar i fer coses i tenim una programació del Teatre Auditori (TA) molt plena. I, és clar, em vaig haver de dedicar a cancel·lar, posposar, tornar entrades, cancel·lar, tornar a posposar, tornar entrades... Llavors va ser molt dur perquè el TA Llinars havia arrencat de zero feia cinc anys i estàvem en un moment molt bo, amb un públic molt fidel, amb una programació que omplia. Per fi vèiem els fruits de la feina constant i ben feta dels darrers anys. Va ser dur, però també t’haig de dir que, ara, simplement s’ha d’anar fent. O sigui, les normatives diuen que només el 50% d’aforament, doncs el 50%. Que arriben al 70%, doncs el 70%. Que ja pot ser el 100%, doncs fantàstic! Algú té la covid? Doncs a veure si ho podem programar un altre dia... O sigui, et vas adaptant. També és veritat que el públic del TA Llinars ha respost de manera espectacular. De debò. Com tots els teatres del país, aquesta temporada arrenquem amb un 70% d’aforament, doncs hem arribat als 120 abonats. No ho havíem aconseguit mai! Teníem el rècord en 102 fa tres anys. Que en plena pandèmia, que en plena sisena onada, sabent que avui compres unes entrades i potser demà cancel·len l’espectacle, hi hagi 120 persones que s’hagin abonats i comprat entrades per a tota la temporada m’omple d’orgull. Jo ara estic tranquil·la perquè passi el que passi la feina està ben feta i el públic hi és. I ja ens en sortirem! A l’inici dels espectacles passem un missatge d’àudio que acaba dient: “Recordeu que la cultura és segura i que vosaltres sou el millor públic del món mundial.” I és veritat. El públic cultural, i no només el de Llinars, s’ha mantingut fidel, alçat i combatiu. És clar que la pandèmia ha fet mal i que no és el mateix no superar les 200 persones quan tens 300 butaques, però el públic hi és.

I els artistes?

Els van d’escenari en escenari amb els dits creuats, és clar. Però el TA Llinars, com crec que els de la majoria del país, no hem cancel·lat i prou. Hem reprogramat. Si tens un compromís amb una companyia, tu ets molt conscient del seu esforç i busques i trobes el forat. I el públic hi és, a pesar de tants canvis. El públic cultural està dempeus, no l’ha tombat la pandèmia.

Com s’imaginen els gestors culturals que serà d’aquí a un any als teatres, les sales de concerts...

Jo passo de fer plans en genèric. Personalment, he cancel·lat vols d’avió, he cancel·lat vacances... i com jo, tothom. Activitats que ens feien molta il·lusió o obres de teatre se n’han anat en orris. Ara ja hem après a no fer plans. Penso que encara ens espera un any de *baile*. Jo tenia molt coll avall que s’havia acabat tot quan ens van tornar el 100% de l’aforament a la tardor passada i, mira, va arribar l’òmicron. El que més m’emprenya, però, és la mascareta. Això de no poder veure les cares de la gent, no poder respirar, és que no ho suporto!

“Nit americana’ és una carta d’amor al cinema, però que no amaga la crítica que el cine ens ha fet creure que moltes coses poden ser. I no”

En canvi, els orcs d’*El senyor dels anells*, tot i ser una pel·lícula meravellosa, són mentida, estan creats digitalment. Sí que salvo el cinema dels trucs, de les històries, dels contes, dels personatges, dels diàlegs... És el cinema al qual jo vaig anar a parar quan estudiava, allà on em refugiava.

Porto té un paper fonamental al llibre.

Porto i Lisboa són ciutats que m’encanten. A Lisboa ja li havia dedicat la novel·la *El cel de Lisboa* (La Galera, 2001). I a Porto hi havia anat quan era petita i hi vaig tornar just abans del confinament. És una ciutat que l’han feta molt habitable, és esplendorosa. Necessitava un refugi per a la protagonista fora del seu entorn català. I és on ella havia viscut la seva infantesa. *Nit americana* la vaig escriure durant el confinament i, personalment, Porto em semblava el darrer lloc on havíem estat lliures!

Portugal es reivindica poc culturalment des

OPINIÓ

Francisco Castro

DES DEL DRON

Sou nacionalistes

En un debat fa poc una senyora em va dir que tots els problemes de la humanitat, sobretot les guerres, els havia causat el nacionalisme. Ho va deixar anar així, sense vaselina. Qualsevol estudiant de primer d'ESO ja sap que això no té sentit, però en fi. Obro el periòdic i veig saberuts columnistes dient que Sánchez s'agenolla davant el nacionalisme. En diverses cadenes de ràdio, sobretot al matí quan encara no he digerit els xurros, homes molt homes vomiten el seu odi contra el nacionalisme. Les xarxes socials, especialment Twitter, ja semblen la por. A la que et despistes apareix Inés Arrimadas dient que els nacionalistes volen destruir Espanya o editorials de periòdics madrilenys que, com si fossin futuròlegs, indiquen que el president està preparant un escenari per governar amb el nacionalisme. Només en aquest primer paràgraf he escrit la paraula *nacionalisme* cinc vegades, i no creguin que m'he excedit: diàriament es diu moltes vegades més i sempre en to despectiu.

A la senyora en qüestió, com als presentadors dels programes de ràdio del matí, només que aquests no m'escol-

ten, així doncs, parlo sol com els bojos, li vaig dir que ella era nacionalista. Si tingués davant Federico Jiménez Losantos o Carlos Herrera, també els diria: hola, *amiguis*, vosaltres sou nacionalistes espanyols. A més, sou supremacis-

El nacionalisme més ranci i vulgar és el que nega l'existència d'un estat plurinacional

tes, perquè creieu que la vostra cultura és millor, el vostre idioma més xulo i la vostra bandera mola més. Si Losantos o Herrera m'escoltessin, dirien, aquest és idiota, nosaltres no som nacionalistes. Nosaltres som patriotes.

La clau de l'assumpte és aquí: els nacionalistes espanyols, els que neguen l'existència d'un estat plurinacional, els que afirmen que només hi ha un país -Espanya- i que la resta vivim en *regions* amb parlars mig dialectals, aquests

no es consideren nacionalistes, quan en realitat representen la fórmula més rànica i vulgar, per poc sofisticada, del nacionalisme més bast. I són tan ignorants que ni tan sols són capaços de comprendre aquest argument. Perquè per a ells el nacionalisme significa separatisme, extremisme, radicalisme i qualsevol altra cosa que a vostès se'ls ocorri i que pugui acabar en *-isme*. Per exemple: republicanisme, ateisme, proavortisme i, per descomptat, independentisme.

I l'assumpte és que els funciona. Els funciona molt bé. De fet, porten des de 2017, un munt d'anys, vivint políticament d'això, d'atacar el nacionalisme des del seu patriotisme. Així que crec que ja ha arribat el moment en què tots ens traguem la careta. Jo, per descomptat, ho estic deixant anar a la cara a tothom que s'obstina a discutir amb mi d'això: ets un nacionalista. És divertit veure com se'ls contreu la cara en un rictus d'incomprensió. Preferirien que els diguéssim porcs directament. Nacionalista? Això no m'ho dius tu al carrer.

Hem de començar a dir-ho: qui és nacionalista ho és. Encara que sigui de la nació espanyola. Una. Gran. Lliure.

Xavi Menos

DE PAS

West Side Story

No era el protagonista d'un relat de Kafka, però ben bé ho podria ser. Només vaig necessitar obrir la porta del carrer per retrocedir cinquanta anys i visitar un món on cotxes amb dissenys de postguerra i colors *vintage* omplien les voreres d'un carrer que havia canviat de paisatge en només 24 hores. On abans hi havia una botiga de telefonia mòbil, ara hi havia una tenda de licors amb un cartell descolorit. Tampoc hi havia rastre dels venedors ambulants amb les seves taules de fòrmica i que venien andròmines electròniques de segona mà. Tots ells havien estat substituïts per carros plens de trípodes i llums, de caixes d'on sobresortien cables elèctrics i per persones amb *walkie-talkies* i pantalons cargo. El despertar va ser instantani. No era el personatge d'una novel·la de ciència-ficció sinó que era testimoni de la gravació d'una pel·lícula d'un dels meus directors de cinema preferits. Ni més ni menys que el mateix Steven Spielberg era al meu barri per rodar la seva adaptació d'un dels musicals que més m'han emocionat: *West Side Story*.

Amb un any i mig de retard, amb una pandèmia pel mig i tot just començar

un nou any, em trobava fent cua en els cinemes Phenomena de Barcelona per veure aquesta producció que, durant uns dies, va transformar els carrers de Washington Heights amb els d'un Upper West Side que es preparaven per ser derruïts per aixecar un complex cultural. Ja des del primer pla d'aquesta

És un film del passat que ens parla del nostre present: odi, venjança, racisme i gentrificació

producció, Spielberg ens dona pistes de per què ha volgut ressuscitar un musical estrenat a Broadway el 1957 i que es va popularitzar en la seva versió fílmica el 1961. Situant els personatges entre la runa, el director americà ens fa reflexionar sobre la vigència del somni americà i sobre l'excés de polarització que viu un país que ha deixat de mirar el futur amb optimisme.

Era necessari tornar a adaptar *West*

Side Story? La resposta és clara després de l'espectacle visual que s'expandeix durant més de dues hores i que et deixa clavat al seient. Sí. Era necessari. Spielberg, amb l'ajuda del seu guionista de capçalera Tony Kushner, han sabut treure la naftalina (i la seva visió romàntica i colonitzadora de l'original) per convertir *West Side Story* en un film que, des del passat, ens parla sobre el nostre present. L'odi, la venjança, la por al progrés, la gentrificació dels barris, el racisme interioritzat... sobrevolen les vides d'uns personatges que s'emmirallen en tots nosaltres. O Jets o Sharks? Tots, absolutament tots, hem caigut en la trampa de la divisió política i cultural. Quan discutim a Twitter, quan ens neguem a entendre els neguits de persones que no pensen políticament igual que nosaltres, no fem res més que perpetuar aquesta fricció que desencadenarà el drama final de *West Side Story*. Un desenllaç que serà enquadrat entre unes runes que ens interpel·len de manera directa: tot deixant en les nostres mans si volem continuar amb l'autodestrucció o agafar la mà estesa de l'entesa per començar un nou futur... *Somewhere*?

OPINIÓ

Josep Burgaya

DES DE FORA

Ucraïna

Sonen amb força els tambors de guerra a l'Est d'Europa. Rússia se sent forta i en mans d'autòcrates només formalment democràtics i vol restablir un paper central en la política mundial tot recuperant i tractant com a seus tots els territoris que havien format part de la Unió Soviètica. Europa i els Estats Units mantenen el pols militar i encara diplomàtic en nom de la defensa de la sobirania i la llibertat d'un país que demana vincle i protecció enfront del gegant rus. Tot plegat, reminiscències però també el retorn de conflictes que ens retrauen a una guerra freda que creiem superada ençà de l'ensulsiada del model soviètic cap allà als anys noranta del segle passat. Rússia ha tornat i vol ser algú en l'escenari geopolític global. I té les bases per ser-ho: potència militar i territorial, un gran exèrcit, agressivitat i recursos naturals abundants alguns dels quals Europa necessita. Que s'acabi envaint Ucraïna i es desencadeni un conflicte bèl·lic de gran abast potser no és el més probable que succeeixi, però hi ha possibilitats reals que es produeixi. No tot està sota control en aquests envits a gran escala i la força a vegades se'n va de les mans. Europa, en nom dels seus principis d'acollir a tothom que en vulgui formar part, ha acceptat el repte seguint aquella màxima militarista que "si vols la pau, prepara la guerra".

El problema de fons de la Unió Europea és que sempre acaba jugant en una posició subordinada als interessos i al dictat dels Estats Units. I és qui més pot perdre en aquest pols, tant si acaba en guerra com si s'imposa la via diplomàtica. Per a Nord-amèrica, Rússia té un paper important però secundari en

el tauler geopolític global. La rivalitat primordial i qui li disputa el lideratge econòmic i polític global és la Xina. No li interessa el futur d'Ucraïna i a Rússia l'únic que li convé és contenir-la. No necessita el seu gas, els seus recursos naturals o la producció industrial. Mereix respecte pel seu arsenal nuclear, i poc més. Acabarà signant la pau amb una sortida digna tan aviat com pugui i qui quedarà a l'estacada és la Unió Europea. El veïnatge territorial i les relacions de dependència energètica hi

L'interès de Putin no és fer un pols amb els Estats Units, sinó debilitar el concepte d'Europa

continuaran sent i, entre altres, la debilitat d'Europa en aquestes pugnes és no disposar d'un exèrcit propi sinó un de compartit, l'OTAN, el qual clarament no lidera. L'interès de Putin no és fer un pols amb els Estats Units, sinó debilitar el concepte d'Europa i mantenir sota la seva àrea d'influència no només totes les repúbliques exsoviètiques, sinó també aquells països de l'Europa de l'Est que es van incorporar sense gaires exigències a la comunitat europea i on ara s'evidencien de manera clara les seves mancances des del punt de vista de funcionament i la cultura democràtica. La Unió Europea és una realitat diversa, plural i que té connotacions més corals que no pas unitàries. Aquesta és també la seva grandesa en la mesura que con-

té cultures, llengües, història i sentits de pertinença molt diversos. En algunes circumstàncies, això la fa dèbil i poc cohesionada i que les seves actituds de fermesa en la defensa dels seus valors semblin impostades i sobreactuades.

Probablement respecte a Rússia ara s'evidencia l'error de visió a llarg termini d'Europa que s'arrossega des de fa 30 anys. Més que una actitud de displicent rivalitat i d'evidenciar-li sovint la superioritat dels nostres valors, s'havia d'haver entrat en una dinàmica d'aproximació i col·laboració, fent-los més aviat socis que rivals, i contenir així la nostra dependència geopolítica tan absorbent i de resultats dubtosos amb els Estats Units. Potser s'havia d'haver entès que les relacions entre Rússia i Ucraïna són profundes, complexes i contradictòries i no haver comès interferències que poden resultar provocadores i humiliants. Allò que se'n ha dit "l'ànima russa" i que tan bé descriuen els grans escriptors russos del segle XIX, en bona part prové i està dipositada en terres ucraïneses. No és tan sols que hi ha molta població d'origen rus a Ucraïna provinent de l'època dels grans moviments de població provocats per Stalin. Són dos mons profundament agermanats i amb molts elements comuns. També amb pors històriques del germà petit sobre el gran. Calia haver-se aproximat a tot això amb més prudència i respecte del que probablement s'ha fet. Però, sobretot, s'havia d'haver teixit amb un veí tan poderós i amb tanta capacitat de desestabilització una relació molt més interessada i funcional. La geopolítica és un terreny poc propici per a la poesia.

chic. I els va retratar de manera cruel més que crua en un llarg article que va titular així: *Radical chic*. La festa d'aniversari de Leonard Bernstein, l'any 1966, va ser l'excusa perfecta. El pis dels Bernstein a Park Avenue es va omplir d'una selecta mostra d'intel·lectuals, milionaris i famosos progressistes, periodistes, un grup de panteres negres i Tom Wolfe (una pedra a la sabata). Els panteres negres van ser els convidats que tranquil·litzaven consciències. Wolfe, en la crònica de la festa, dedica uns quants paràgrafs a explicar com s'havien cuidat tots els detalls, perquè el servei dels Bernstein no eren negres, sinó sud-americans. Convido a riure una estona a qui ho vulgui amb les fantasies de Wolfe, quan imagina com podia ser que un cambrer negre vestit de cambrer negre oferís Rocafort arrebotat amb nou molla a un pantera negra, amb cabells afro naturals.

Sap greu, gent de la dreta i l'extrema dreta, que hagin prostituït aquesta expressió. Perquè es pot ser ric i d'esquerres, pobre i de dretes. I es pot ser frívol des de l'esquerra i des de la dreta.

Susanna Barquin

DE ROSSEGONS

Radical chic

Si hagués de fer retrets a la dreta i extrema dreta espanyoles, hi hauria una llista llarga, però seria avorrida i inútil. És millor triar un tema, un de sol, i focalitzar els esforços. Ja ho diuen els publicistes: la comunicació efectiva ha de ser clara, concisa, focalitzada, directa i creïble. Per això, en comptes d'una llista llarga, avorrida i inútil, trio un retret: que s'hagin apropiat del terme esquerra caviar.

D'un temps ençà, la dreta i l'extrema dreta espanyoles tiren a tort i a dret amb la cantarella de l'esquerra caviar, i ara la resta ja no podem utilitzar aquesta expressió sense sentir-nos fora de lloc.

Ayuso: "Es usted la hipocresia de la izquierda caviar." Monasterio: "La izquierda caviar está llena de cínicos."

Amb aquestes expressions que omplen xarxes socials (si algú en té dubtes, que posi en el cercador de qualsevol xarxa

social "izquierda caviar" i ho veurà clar. Compte, que si cerqueu "esquerra caviar" trobareu que hi ha més eclecticisme) aconseguiran que al final la resta no puguem fer befa.

Sap greu que a força de repetir l'expressió la buidin de significat. Perquè, veureu, senyors i senyores de la dreta i l'extrema dreta: es pot ser d'esquerres i tenir diners; igual que es pot ser de dretes i d'extrema dreta i no arribar a final de mes.

L'expressió *esquerra caviar* no es referia –abans que aquesta gent la utilitzés com a missatge publicitari– a les persones que es defineixen d'esquerres i tenen unes rendes altes. No. Es referia a persones amb alt poder adquisitiu i una actitud frívola i poc clara políticament, que s'envolten de causes revolucionàries per passar l'estona.

Tom Wolfe els va definir com a *radical*

LLIBRES

CRÍTICA LITERÀRIA

Teresa Costa-Gramunt

Entre
l'alquímia
i l'art

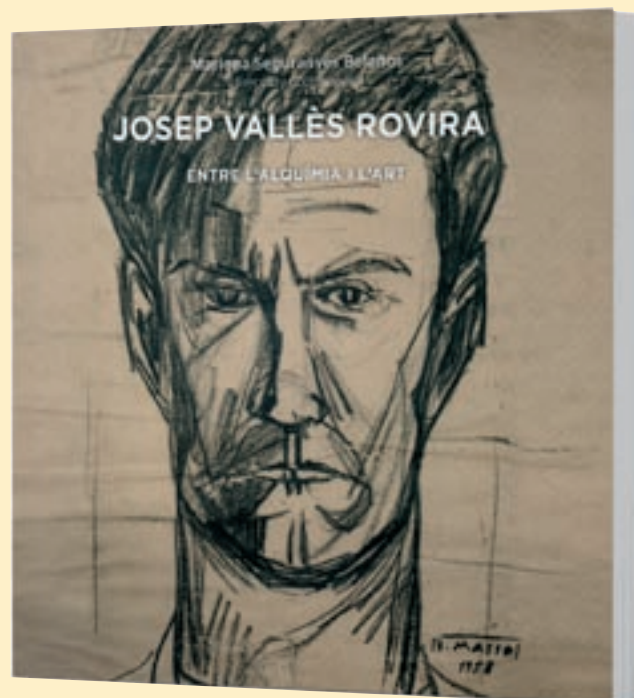
A l'Espai Guinovart d'Agramunt, des del passat 31 d'octubre i fins al 13 de febrer de 2022 es pot visitar l'exposició "Josep Vallès entre l'alquímia i l'art". Nascut a Bellpuig l'any 1931, va morir a Agullana l'any 2020. A partir dels anys cinquanta, amb les seves crítiques Josep Vallès va acompanyar els artistes del moment en un camí estètic de formes molt variades i experimentals.

En la necrològica, vaig escriure: "Quan t'atansaves al Pep veies els ulls especulatiu, incisius de quan era jove; veies aquella mirada que traspassava objectes i persones, que mirava més enllà del que es veu. No te'n podies pas escapar, d'aquells ulls, i era així com podies endevinar amb quin esperit havia mirat durant dècades el gavadal d'obres d'art de les quals havia parlat en els seus escrits. Fa feredat veure ara la feinada que va fer en el camp de la crítica d'art a la premsa de l'època que va compaginar amb tasques d'advocacia".

A la vista del seu capteniment, no estranya que el llibre que l'Institut d'Estudis Empordanesos li ha dedicat a manera d'homenatge, i que ell no va poder veure perquè va morir pocs dies abans de fer-

se pública l'exposició que es va poder veure a la Fundació Valvi de Girona dedicada a la seva trajectòria com a crític d'art, dugués per títol: "Josep Vallès Rovira. Entre l'alquímia i l'art". La direcció i coordinació tant de l'exposició com del llibre va anar a càrrec de Mariona Seguranyes. En l'edició en què fa un repàs exhaustiu de la vida i obra de Josep Vallès, hi han intervingut la mateixa Seguranyes, Glòria Bosch Mir, Josep Playà Maset, Arnau Puig, Domenec Moli, José Corredor-Matheos, Oriol Pi de Cabanyes i qui signa aquest comentari. Per voluntat de Vallès, al nostre text hem escrit sobre

aquesta faceta de la seva personalitat: la del transmutador dels metalls, però no pas de manera com ho fa la química sinó com un fet espiritual. L'alquímia, com l'art, relliga tots els aspectes de la personalitat i els destil·la en un elixir de qualitat humana, per això la creació artística s'assimila tant al procés alquímic. Cal llegir les crítiques de Josep Vallès per conèixer Josep Vallès, així com fa bo de visitar l'exposició per conèixer els seus interessos estètics, que sempre guarden un fons metafísic.

JOSEP VALLÈS ROVIRA. ENTRE
L'ALQUÍMIA I L'ART

Autors: Mariona Seguranyes i A.D.
Editorial: Institut d'Estudis
Empordanesos
Lloc i any d'edició: Figueres, 2020
Pàgines: 160

Pere Martí i Bertran

Una faula
plena d'humor
i tendresa

L'editorial Flamboyant ens ofereix un títol, *Mofeta i Teixó*, en què podrem gaudir d'una història escrita per una autora de prestigi i d'allò més premiada, l'escriptora estatunidenca Amy Timberlake; d'un il·lustrador també reconegut internacionalment, com és el canadenc Jon Klassen, i d'una bona traducció de Maria Callís, poeta i professora, llicenciada en Filologia Catalana. N'he volgut destacar la traducció perquè el text anglès no era gens fàcil, ja que a més d'una llengua rica l'autora juga constantment amb les paraules i en crea de noves i tot, tot un repte per a un traductor, que podem dir que la Maria Callís supera amb nota. Permeteu-me'n dos exemples, que m'han costat de triar perquè n'hi ha un fotimer: "Les gallines són molt resoludes. I saben treballar en equip, ala amb ala. No m'agrada dir penjaments de ningú,

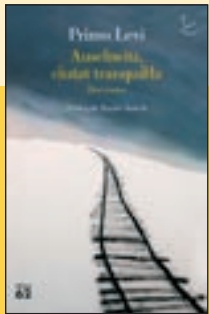
però és que, Teixó, els galls de seguida gallegen. Es barallen i venten cops i picossegan. Arrenquen a quiquiriquejar i no hi ha qui els pari les potes." (p. 70) "En un batre d'ales, allò s'havia convertit en la Presa de la Gallina, hi havia hagut un autèntic coc d'estat. Allò ja no era la sala dels minerals d'en Teixó. Allò s'havia convertit en el Salvatge Oest Gallinaci, en un tuguri de males plomes, en un exèrcit de la Tercera Guerra del Corral." (p. 73). Amb exemples com aquests, ja podeu comptar que us ho passareu bé, però és que a més el llibre és una faula que ens fa reflexionar, a través d'una bona colla d'animals, com n'és propi, entre els quals destaquen un teixó, una mofeta i un centenar de gallines, sobre temes tan d'actualitat com la solitud i les manies i pors que sol comportar, la marginació, l'amistat i la capacitat transformadora que sol tenir, etc. Gairebé la gosaria qualificar de faula iniciàtica, ja que l'arribada d'en Mofeta a casa d'en Teixó, que viu sol, aïllat de tot i de tothom, i capficat només en els seus minerals, ho capgira tot i el fa reflexionar sobre la seva vida i la necessitat de canviar (p. 132 per exemple). Afegiu-hi l'encert dels recursos literaris que l'autora hi utilitza (sobretot enumeracions, onomatopeies, geminacions i exageracions) i entendreu per què m'ha semblat un llibre més que recomanable. Només m'hi ha fet estrany que, si al text els protagonistes sempre són en Teixó i en Mofeta, amb article personal, al títol s'hagi eliminat.

MOFETA I TEIXÓ

Autora: Amy Timberlake
Il·lustrador: Jon Klassen
Editorial: Flamboyant
Lloc i any d'edició: Barcelona, 2021
Traductora: Maria Callís
Pàgines: 146

NOVETATS EDITORIALS

'Auschwitz, ciutat tranquil·la'
Primo Levi / Ed. 62

Ara fa 35 anys que va morir Primo Levi, l'escriptor de qui es diu que més bé ha descrit el Mal en majúscules. Amb motiu d'això, es recullen en aquest volum deu dels seus contes, alguns inèdits en català, que sota diferents formes tenen Auschwitz en el seu origen. La *ciutat tranquil·la*. I amb un excel·lent pròleg del filòsof Xavier Antich.

'Unsex me!'
Jaume Ferrer
Club Editor

De petit era en Jacob, i a l'escola els seus companys de classe decideixen que és una nena. De gran, en Nemi a après a estimar-se, a estimar el seu cos i la seva persona. I una part d'ell voldria venjar-se d'aquells que el van fer patir. Però a l'altre plat de la balança de la vida hi ha l'amor i la mateixa pregunta: es pot ser i sentir dues coses alhora?

'Vida plena, vida bona'
Santi Vila
Libros de Vanguardia

“La cosa més important a què podem dedicar la pròpia existència, allò pel qual la vida haurà valgut la pena de ser viscuda és la de procurar ser nosaltres mateixos”, diu Santi Vila en aquest llibre. El qui va ser conseller, polèmic a vegades i ara apartat de la primera línia però no de l'opinió reflexiona sobre temes que van més enllà de la política.

'Sota la pluja'
Anna Murià
Comanegra

Via de l'est (1946) i *El País de les Fonts* (1978) són els dos llibres de narrativa curta que Anna Murià va publicar en vida. Ara es recuperen, al costat de dos relats inèdits i que tenen a veure amb el període de la Guerra Civil. Aquest any es compleix el 20è aniversari de la mort d'aquesta escriptora de vida i obra llargues, que mereix ser reivindicada.

'A l'altra banda del mur'
Raül Romeva
Ara Llibres

En pot parlar amb coneixement de causa, perquè ho ha conegut en la pròpia pell. Després de la seva experiència com a pres polític, l'exconseller Raül Romeva reflexiona sobre el paper de les presons al segle XXI. Qüestiona l'ànim de venjança, i es planteja si hi ha opcions alternatives. Una mirada al que passa a l'altre costat dels murs.

GEOGRAFIA LITERÀRIA

Llorenç Soldevila

Sueca

Al llarg de quasi tres anys, aquesta secció ens ha permès fer una mirada diferent a molts indrets d'Osona, el Vallès Oriental, el Ripollès i el Moianès relacionats amb obres literàries. Pràcticament esgotat aquest recorregut, a partir d'ara trobareu suggeriments d'arreu dels Països Catalans, també incloses en el portal Endrets.cat.

“ Sueca

Des del cim de la Muntanyeta s'albira una de les contrades més belles de la terra valenciana. Una plana neta, oberta, constel·lada de casetes i de pobles amb llurs campanars disparats cap al blau. D'una banda, la limita la línia cerúlia d'unes serres llunyanes; de l'altra, l'Albufera i el Mediterrani, tan harmoniós.

Cada dia de l'any dona un encant diferent a la Partida. Mirem-la en esta nit de maig: la Muntanyeta està voltada d'un espill inacabable en el que el cel ha sembrat les seues estrelles; l'oreig rellisca suaument sobre l'aigua, i, en alguns camps, els brins recent plantats es vinclen al seu pas. O en este migdia de juny, en què el sol posa banderes de blancor en les parets de l'esglesiola, i als camps es belluga una gamma indefinible de verds. O en este capvespre setembrat, amb l'horitzó esclatat en or, competint amb les espigues corbades i denses que va segant el llaurador. I, en maig, en juny, en setembre —tothora—, notarem una aroma forta i aspra de maternitat eterna. I, també, sempre, al lluny, es sent una remor, com llliris en trencar-se sobre marbres antics, que anuncia la Mar Nostrada... ”

Joan Fuster

AUTOR

Joan Fuster
(1922-1992)

OBRA

'Elogi del meu poble'
Llibreria Sant Pere,
2006

INDRET

Muntanyeta dels
Sants

MUNICIPI

Sueca

COMARCA

Ribera Baixa

La Muntanyeta dels Sants de Sueca assoleix 27 metres d'altura del nivell del mar. L'ermita que la corona, d'aire popular, data de 1613 i va ser remodelada el 1966. Un atri d'arcs ogivals ens dona la benvinguda, i a l'interior ens esperen els Benissants de la Pedra, Abdó i Senén, restaurats després de 1939 pel pare de Joan Fuster. Amb una panoràmica excel·lent sobre Sueca i tota la Ribera Baixa, amb camps d'arrossars al davant, escau llegir aquest text de l'escriptor i pensador de Sueca, de qui enguany celebrem el centenari.

LLENGUA

EL 9 ETS I UTS

209

CONSORCI PER A
LA NORMALITZACIÓ
LINGÜÍSTICA
CNL D'OSONA

LÈXIC

Del porc, fins la cua és bona (II)

Continuem amb el lèxic del porc, que vam encetar el dia passat.

De la cort a l'obrador

És dia de **matança**. Portem els porcs a l'**escorxadador**, on el **matador** els **degolla**. Després els **socarrarà**, els **pelarà**, els **obrirà en canal**, en traurà la **mocada** o **budellam** i les vísceres (tradicionalment la **mocadera** s'encarregava de netejar bé els budells per fer les botifarres). Finalment els **esquarterarà** i classificarà cada peça de carn segons l'ús que se n'ha de fer: el **llom**, el **filet** o **llonza llaminera**, el **rellom**, el **llonzat**, el **costellam**, la **ventresca** o **cansalada viada**, el **retall magre** o **carn magra**, l'**espinada**, les **cuixes** o **pernils**, les **espatlles**, els **garrons** i els **peus**; del cap, en separarà les **galtes**, les **orelles**, la **papada** o **cansalada del coll** i el **morro**.

Un cop **especejat** l'animal, podrem començar a preparar els **embotits** i **curats**. Posarem el **sagí** i part de la **cansalada** tallada a trossos a la **caldera** perquè es fongui el greix; n'obtidrem, d'una banda, el **llard**, en forma líquida, i de l'altra els **llardons** o **rostillons** (a Osona també en diem **greixons**). En una altra caldera courem el **cap**, la **careta**, el **cor** i la **perdiu** (o

freixura), els **ronyons**, la **llengua** i part de la **cotna**. Mentrestant trinxarem carn crua i cansalada (del coll, viada o grassa) per fer la **botifarra crua**, les **salitxes** i la **botifarra blanca** o **cuïta** (la **botifarra de la Garriga**). Ho amanirem amb sal i pebre i ho **pastarem** bé perquè els ingredients quedin ben barrejats. Després en farem un **tastet** per si cal rectificar els condiments i omplirem els **budells** amb la massa amb ajuda de la **màquina embotidora**.

A continuació trinxarem una mica de carn crua, cansalada i **carn de la caldera** per fer els altres embotits: la **botifarra negra**, afegint-hi sang, i la **botifarra d'ou**, afegint-hi cap i careta cuïts, rostillons i **ous** en comptes de sang.

Per fer el **bull** (o **bisbe**) **blanc**, barrejarem una mica de carn crua amb cansalada, careta i cotna, tot trinxat, a més de part de la carn de la caldera (cor, ronyons i llengua) trossejada. També podem fer **botifarra del parrac**, amb rostillons i carn de la caldera, tot trinxat, i **bull de fetge**, amb fetge i cansalada. Per fer el **bull** (o **bisbe**) **negre**, barrejarem trossos de carn de la caldera i massa de la botifarra negra.

Us animem a seguir aquesta secció i us convidem a fer-nos arribar consultes i comentaris a través de **vic.ass@cpnl.cat**

Oficines i serveis:
granollers@cpnl.cat
ripolles@cpnl.cat
vic@cpnl.cat

www.cpnl.cat/xarxa/cnlosona/

Font: CNL del Vallès Oriental. *Del porc, fins la cua és bona. Lèxic del proc i l'embotit.* <https://www.cpnl.cat/xarxa/cnlvallesoriental/publicacions/1037/del-porc-fins-la-cua-es-bona-lexic-del-porc-i-lembotit>

ELS MILLORS MINUTS DE LA NOSTRA VIDA

Jordi Remolins

Un predicador provocadorament sobrenatural

Durant molts anys EL 9 NOU primer i, després, altres mitjans de comunicació o propaganda d'Osona o el Ripollès van publicar-me una secció d'opinió que responia al nom d'El Predicador. Va iniciar-se l'any 1996, gairebé simultàniament que Garth Ennis i Steve Dillon comencessin la saga d'un dels còmics de més renom de la dècada dels noranta. Aquella finestra em va permetre d'agafar-li el gust a opinar, sovint sense la suficient coneixença d'alguns temes, però veient com funcionen la majoria de tertúlies radiofòniques i televisives, crec que tampoc se'm dessintonitza prou el cervell per no poder-ho continuar fent. I a més sense tenir el cul llogat per cap partit polític o organisme de poder. De fet, ara, set anys després d'haver deixat de publicar la secció, encara hi ha gent que quan em veu em denomina com a Predicador, amb la gràcia que sol fer-me que algú s'hagi pres la molèstia de llegir-me, per més d'acord, en desacord o indiferent que hagi estat amb les meves opinions.

La primera vegada que vaig veure el còmic d'Ennis i Dillon de la línia Vertigo de DC Comics, va ser a una desapareguda llibreria del carrer President Macià de Palamós. Em va fer gràcia no només perquè destil·lava el regust del còmic *underground* amb

ínfules de traspasar fronteres, sinó també pel seu títol. Vaig comprar-lo, el vaig intentar llegir, però com que no tenia els antecedents dels números anteriors, lamentablement va acabar acumulant pols entre la resta de còmics de la meua biblioteca. Amb els anys totes les referències que rebia de *Preacher* eren tan positives, que se'm van anar posant les dents llargues. Ara fa una temporada, quan a Ripoll va obrir el Super Guay, una botigueta on a més de còmics també venien roba juvenil, vaig aconseguir els dos volums on es recull tota aquesta novel·la gràfica.

Com si es tractés d'un western modern, el guionista Garth Ennis hi narra la història de Jesse Custer, un predicador amb poders sobrenaturals després de la seva unió amb un ésser mig diví mig diabòlic. Un argument inversemblant que assoleix els seus millors resultats quan baixa a una escala més terrenal, gràcies sobretot a Tulip, antiga parella de Custer, i a un vampir irlandès que acaba resultant tant o més interessant que el mateix Predicador. La visceralitat de la narració, la incorrecció política, i la força d'uns personatges de tornada de pràcticament tot van convertir el còmic en un dels millors de la seva època, i en una referència per a generacions posteriors. Hòsties, llegiu còmics si us plau. Llegiu còmics.

Divendres, 1 de març de 1996

Vertigo publica 'Gone to Texas', primera entrega del còmic *Preacher*

MÚSICA

EL CLÀSSIC

Jordi Sunyer

JOE SATRIANI 'The Extremist'

Epic, 1992

Si haguéssim de posar en un cistell mitja dotzena de guitarristes que destaquen pel seu talent i la seva tècnica hi ha un nom on coincidiríem molts: Joe Satriani. Un mestre a l'hora d'escriure discos instrumentals de rock combinant virtuosisme amb melodies accessibles. I part de la seva fama i prestigi es van consolidar amb *The Extremist*, el seu tercer disc, que aquest 2022 compleix tres dècades i que va editar després de *Flying in a Blue Dream* (1989) i *Surfing with the Alien* (1987). A *The Extremist* va aparcar els errors dels primers discos i el baix i la bateria sonen potents (i no enllaunats i artificials) i a més no hi ha cap tall on gosi cantar. A l'àlbum hi destaca "Summer Song", un temorràs que encara avui no falla mai a cap dels seus directes i que fins i tot va sonar a les ràdiofòrmules tot i ser instrumental. També impacten "Cryin'", la balada que no falta mai als discos de Satriani (tot i que no arriba al

nivell de la clàssica *Always With Me, Always With You* que hi havia al seu disc de debut), "Friends" o "Motorcycle Driver", un autèntic tro. I el millor de tot és que, 30 anys després, tot i alguns altibaixos, Satriani segueix al peu del canó. El 2020 havia de tornar a Barcelona però la covid ha fet ajornar el bolo dues vegades. Aquest 2022, però, sembla que no fallarà. Creuem els dits. I a falta de bolos, a més, aquests últims mesos ha gravat un disc nou que es publicarà a l'abril: *The Elephants of Mars*.

NOTES

Mishima, Dr Prats i Suu també trauran discos aquest 2022

La setmana passada explicàvem que aquest 2022 serà generós discogràficament parlant i que arribaran nous àlbums d'Els Pets, Els Catarres, Sau30 o Blaumut. Però en vindran molts més. Un dels més esperats és el nou disc de Mishima, que es publicarà pels volts de Sant Jordi. Abans, al mes de març, arribaran nous treballs d'Itaca Band, Dorian, Joan Masdéu (excantant de Whiskyn's) i Intana. Dorian, precisament, han donat a conèixer aquesta setmana *Universal*, un primer *single* del nou disc, que es titularà *Ritual*, on canten en català al costat de Suu (vegeu fotografia). I parlant de Suu, l'autora del *Tant de bo* també traurà nou disc i ho farà al mes d'abril en un àlbum on la cantant apostarà amb força també pel català. Més novetats: Ginestà publicarà *Suposo que l'amor és això* el 4 de

febrer i els valencians Smoking Souls trauran *La cura* el 18 de febrer. A la primavera també cauran nous discos de Magalí Sare, Coloma Bertran i Gemma Humet i també arribarà el nou treball de Doctor Prats. Dan Peralbo (el torellonenc guanyador del Sona9), Xarim Aresté i Manu Guix també estrenaran discos. Ah! I aquest 2022 també podria ser el del retorn discogràfic d'Adrià Puntí. En el cas del músic de Salt, però, fer pronòstics és complicat. Però tant de bo, que diria la Suu...

EL TEST

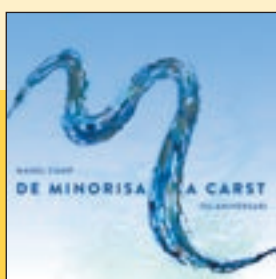
Xavier Baliellas

Primer instrument que vas tocar? La guitarra amb Jaume Boguñà al Nova Música de Vic. **Primer grup del qual vas formar part?** Elipson. **Primer bolo en directe?** Al Festival de Música Insòlita del Jardinet, a Vic, a principis dels 80. **Primer disc que et vas comprar?** *Wish You Were Here* de Pink Floyd. **Quants discos tens?** Uns 800. **Salva'n tres.** *The ConstruKction of Light*, de King Crimson; *One Size Fits All*, de Frank Zappa & The Mothers Of Invention, i *The Dark Side of the Moon*, de Pink Floyd. **Grups i músics de capçalera.** King Crimson, David Bowie, Frank Zappa, Quimi Portet, Marc Ribot, Adrian Belew, David Gilmour. **Un concert (com a públic) per recordar.** King Crimson al teatre Coliseum de Barcelona el 2019.

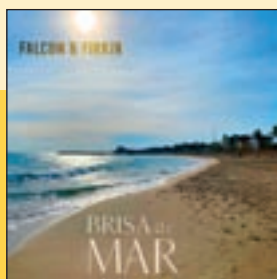
NOVETATS DISCOGRÀFIQUES

Jordi Sunyer

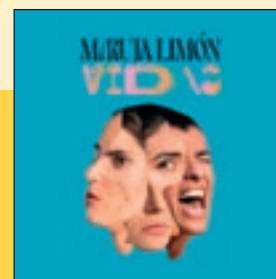
MANEL CAMP 'De Minorisa a Carst'

Manel Camp és un pianista i compositor lligat al moviment de la Nova Cançó des dels seus inicis i ha col·laborat en la instrumentació de concerts d'interpretes com Lluís Llach, Maria del Mar Bonet o Raimon, entre d'altres. La seva trajectòria professional va començar el 1971 amb el grup de rock progressiu Fusioon i des de llavors ha editat més de 30 discos. I ara, per celebrar el seu 75è aniversari, l'artista presenta un disc recopilatori amb peces seves interpretades en èpoques i formacions molt diferents. Un bon autoregal per les noces de platí. Per molts anys!

FALCON & FIRKIN 'Brisa de mar'

Falcon & Firkin són del Bages però a la portada del seu nou disc hi han estampat una platja de Sitges. Com s'explica? Doncs perquè Jordi López, el cantant, acostuma a estiuajar al Garraf i precisament és allí on han nascut la majoria de cançons del nou àlbum on la banda s'ha allunyat del rock i les guitarres amb distorsió per acostar-se al pop amb aires mediterranis. El disc compta amb una nòmina de col·laboracions quasi eterna amb noms com Pep Sala, Cesc Freixas, Natxo Tarrés, Pemi Rovirosa, Dani Flaco, Joan Masdéu, Ferran Gallart o Jos Racero.

MARUJA LIMÓN 'Vidas'

Arriba el tercer treball del quintet femení de Barcelona Maruja Limón. Un disc, com ja és habitual, carregat d'energia, intensitat i alegria a base de flamenc, rumba, pop, ritmes llatins i, cada vegada més, també alguns sons urbans. La banda va debutar el 2018 amb *Mas de ti* i es van convertir en una de les grans revelacions del panorama de la fusió flamenca ibèrica. Un any després hi van tornar amb *Ante mi* i ara es consoliden amb una tercera entrega amb 12 peces on hi ha talls com *Voy a lo que voy*, el primer *single* on canten a l'empoderament femení.

TECNOLOGIA

Tecnonews / AMIC

'Brain hacking': directes al cervell

Sembla un argument més propi de pel·lícules com 'The Matrix', però a hores d'ara ja es pot afirmar que per mitjà del 'brain hacking' ja és possible analitzar els processos del cervell humà per extreure informació molt sensible sense haver de recórrer a la 'bruixeria'. Ja es fa en videojocs, però la tecnologia continua evolucionant.

Antigament ho haurien anomenat bruixeria o possessió demoníaca. No obstant això, avui dia podem parlar de *brain hacking* quan ens referim a l'aplicació simultània de tècniques i tecnologies per alterar l'estat mental de les persones, així com els seus processos cognitius o el nivell de funcionament de la ment, en l'àmbit psicològic, d'un individu.

De fet, els cibercriminals ja podrien utilitzar aquestes tècniques, en les quals s'uneixen la informàtica i la neurociència, per extreure de la ment de les seves víctimes informació rellevant, com les claus d'accés al compte bancari o a la direcció del seu habitatge.

En cas d'haver-se inventat a l'edat mitjana, els creadors del *brain hacking* haurien acabat, segurament, a la foguera, acusats de bruixeria, perquè el fet d'usar una persona com un titella no sembla, a primera vista, una cosa molt honorada, ni *terrenal*. "No obstant això, i com tot en aquesta vida, els avanços tecnològics poden emprar-se de manera correcta o incorrecta, depenent de la voluntat dels seus creadors", apunta Hervé Lambert, Global Consumer Operations Manager de Panda Security.

És el cas del *brain hacking*. Encara que no data de l'edat mitjana, existeix des de fa molt temps i l'utilitzen els departaments de recursos humans com a eina per al desenvolupament de les persones o per millorar la productivitat i benestar dels empleats. Principalment, és conegut per la seva aplicació en el màrqueting i totes les accions que depenen d'ell –la publicitat, el contingut en les xarxes socials, etc.–, perquè no és una altra cosa que una sèrie de metodologies per influir en la conducta dels éssers humans i derivar-nos cap a la compra d'un producte o servei.

El 'blackhat brain hacking' existeix

No obstant això, el *costat fosc* del *brain hacking* el representen els ciberdelinqüents. Per mitjà de l'anàlisi del funcionament del cervell i els processos cognitius de cada persona enfront d'estímuls tecnològics, els *hackers* poden *dirigir* les persones cap on ells volen. D'aquesta manera, tenen el camí obert per dur a terme els seus ciberatacs. Si al *hacking cerebral* s'uneixen altres metodologies com l'enginyeria social i la generació de faules i notícies falses que desinformen les persones, es

tracta d'una tècnica per al robatori i l'extorsió infal·lible.

Realitat o ciència-ficció?

El *brain hacking* és la pedra filosofal dels ciberdelinqüents. Imaginem per un moment que, per mitjà de tècniques d'hipnosis o d'influència en els processos cognitius, els *hackers* poguessin manejar les seves víctimes com els personatges d'un videojoc. En aquest cas, deixarien de ser necessaris mètodes tradicionals com el *malware* o el *ransomware*. En *hackejar* el cervell d'una persona, només hauríem de dir-li "fes-me una transferència de tots els teus estalvis" i punt.

Tecnologia per traduir els impulsos

Tot i així, més enllà dels laboriosos estudis de recerca, ja existeix la tecnologia BCI, que permet la comunicació directa entre el cervell i una màquina. En concret, detecta els senyals electroencefalogràfics i els descodifica perquè una màquina pugui reconèixer-los i *traduir-los* al nostre llenguatge.

Aquesta tecnologia que recorda de manera angaiant l'entramat que utilitzen les *màquines* de *The Matrix* per dominar la humanitat, no és una cosa fàcil d'aconseguir. Els senyals del cervell són veritablement complexos, i el procés de desxifrat és realment difícil, però ja és possible moure el punter del ratolí d'un ordinador amb la ment o manipular un braç robòtic.

És cert que encara no s'ha pogut desxifrar l'activitat cerebral associada amb accions més complexes com la parla (i ni molt menys generar xarxes neuronals perquè interactuïn les persones com a *The Matrix*). No obstant això, afegint la intel·ligència artificial a aquesta equació, es pot imitar la capacitat del cervell per aprendre de l'experiència, fins al punt que un equip d'investigadors de la Universitat de Califòrnia va publicar que havien traduït l'activitat neuronal a la parla a través d'un BCI amb tecnologia de *deep learning*.

Els científics van col·locar uns sensors neuronals connectats als caps de cinc persones i van registrar la seva activitat cerebral i el moviment de les seves mandíbules, boques i llengües mentre llegien en veu alta llibres per a nens. Més tard, van passar

tota la informació per un programari de *deep learning* i van crear dos algorismes: un per aprendre com els senyals cerebrals van instruir els músculs facials perquè es moguessin, i l'altre per entendre com aquests moviments facials es convertien en sons.

Quan tots dos algorismes estaven prou *entrenats*, els científics van demanar als participants de l'experiment que tornessin a llegir els llibres infantils, però sense verbalitzar el que llegien. Aquesta intel·ligència artificial va ser capaç de descodificar el pensament d'aquestes persones i va produir veus sintètiques del que estaven llegint.

Videojocs controlats pel cervell

Igual de real és el cas dels videojocs que poden controlar-se amb el cervell. És el cas de la recerca de la Universitat de Pittsburgh que va permetre que un voluntari amb una greu paràlisi pogués jugar al *Raiden V* i *Slay The Spire*, amb la seva ment.

Per tant, si ja existeix la tecnologia per interpretar l'activitat cerebral perquè un ordinador pugui realitzar el que algú vol, no hi ha dubte que es pugui integrar algun tipus de *malware* en els dispositius que la descodifiquen per aprendre i enviar aquesta informació a persones malintencionades.

D'aquesta manera, seria realment fàcil robar informació tan sensible com el codi PIN d'una targeta de crèdit amb només inserir imatges subliminars en un videojoc. Generant els estímuls correctes en el cervell de la víctima, els ciberdelinqüents podrien analitzar actes reflexos de la ment dels jugadors per obtenir tota la informació personal que desitgin.

Per tot això, podem afirmar que per mitjà del *brain hacking* ja és possible analitzar els processos del cervell humà per extreure informació molt sensible sense haver de recórrer a la *bruixeria* ni esperar que *The Matrix* sigui una realitat.

"Si bé encara queda molt camí per recopilar les dades que donen forma als records, ja es poden analitzar les ones electromagnètiques del cervell i establir patrons que donin resposta a certs comportaments, i en un futur no gaire llunyà es podran conèixer els pensaments, els gustos i, fins i tot, els records de les persones", apunta Hervé Lambert, Global Consumer Operations Manager de Panda Security.

ECONOMIA

ELS PARQUETS

Joan Carles Arredondo / @joancarredondo

LA 'CRIPTOAVARÍCIA'

Amb la inflació disparada, arriben temps de valor refugi. I també de profecies. Davant el fet, cert, que les rendibilitats de les inversions clàssiques estan amenaçades amb creixements molt elevats de l'IPC, emergeixen informacions sobre vehicles alternatius perquè els diners no perdin valor. A final de l'any passat, els profetes del passat observaven com algunes criptomonedes (el bitcoin, per ser més concrets) estaven en un ral·li alcista per concloure que aquest era el valor refugi davant l'escalada inflacionista. Al novembre, el bitcoin arribava a una cotització de 70.000 dòlars. A final de gener, cotitza a la meitat. El bitcoin com a valor refugi no era una profecia. Era poc més que una moda.

En els últims mesos de l'any passat, quan es va comprovar que ja fos per causes conjunturals –amb un preu de l'energia pels núvols, problemes de subministraments de primeres matèries i equips semielaborats i una progressiva recuperació de la demanda adormida durant els mesos de confinament– o estructurals –les polítiques monetàries expansives encara vigents des de la sortida de la crisi financera–, molts inversors van girar la mirada cap al bitcoin i altres criptomonedes. Alguns analistes de la immediatesa (amb poca atenció als esdeveniments passats i escassa capacitat per analitzar el futur) van arribar a qualificar les criptomonedes com l'or 2.0. Ve a ser alguna cosa així com qualificar l'or com una inversió *boomer* i el bitcoin com una inversió *millennial*. Si es vol ser modern, tothom a comprar bitcoins.

Si tothom compra bitcoins i determinats altaveus en canten les excel·lències, el preu d'aquesta moneda tendirà a pujar. Però la volatilitat és la volatilitat i de seguida es va poder veure que, quan el vent va canviar de direcció, l'or 2.0 es desplomava. Quins van ser els canvis de direcció? Alguns van ser normatius (és prou sabut que els àrbitres no sempre són neutrals). Alguns dels països on més bitcoins s'estan generant (la creació d'aquesta moneda és fruit de complexos algorismes informàtics, que en argot es coneixen com a mineria) han posat vedat a les transaccions. A Rússia (el segon país amb més

mineria, rere dels Estats Units) el Banc Central ha proposat que se'n prohibeixin les transaccions, sota l'argument que és una amenaça a la mateixa sobirania monetària de l'estat, a l'estabilitat financera del país perquè té un potencial important per generar bombolles. I finalment, expressa preocupació per la gran despesa energètica d'aquest minat massiu.

En un altre país de l'àrea, el Kazakhstan, tercer productor mundial després d'agafar el relleu d'un altre país que ha aplicat restriccions al minat, la Xina, les turbulències socials, que van motivar una apagada d'internet que va impedir les connexions per poder fer els algorismes de creació de les monedes, també van jugar en contra del bitcoin i el seu ral·li alcista.

Aquestes són causes externes, però també n'hi ha d'atribuïbles a la mateixa naturalesa de la inversió en bitcoin. És obvi que vista l'evolució de la cotització de la moneda –pròpia d'una muntanya russa–, el bitcoin sigui percebut com una inversió de risc. Com comenta un directiu d'una plataforma de compra i venda de criptomonedes en un reportatge al diari *El País*, "quan la sensació general en els mercats és negativa, el primer que se sol vendre són els actius de més risc". Bitcoin –criptomonedes– i risc. Costarà que aquesta equació es difumini. Sobretot si els inversors presos per la criptoavarícia arriben a concloure

que les profecies que assenyalen el bitcoin com l'or 2.0 tenen l'encert d'un lector de bola de vidre mal calibrada.

Per evitar caure en la criptoavarícia els inversors benintencionats hauran de tirar del manual. Davant una inversió desbocada, la millor disciplina és diversificar les inversions. Deixar-se portar per la modernitat és un consell, encara, poc fonamentat. La constatació empírica és que les eclousions de preu d'aquestes inversions pròpies del segle XXI acostumen a venir acompanyades de baixades igual de pronunciades, motiu pel qual es poden considerar una inversió de molt risc i a curt termini. Hi ha molts altres vehicles inversors que també són de risc, però el personal ja hi està més o menys previnut. L'or –el de sempre, no el 2.0– torna a emergir com un valor refugi, com també algunes cotitzacions borsàries o determinades divises. Inversions *boomers*.

A dia d'avui, amb la reserva federal nord-americana tocant tambors d'alces en els tipus d'interès, molts inversors estan pendents de futurs esdeveniments i això està fent que les alces d'aquests altres valors siguin moderades. De tota manera, costa pensar que les alces de tipus, als Estats Units o, si mai arriben, a Europa puguin ser dels nivells projectats per a la inflació en els propers mesos (a l'Estat espanyol no es descarta una pujada de l'IPC de més del 3% per aquest 2022, amb una clara moderació, per sota del 2% en exercicis posteriors). Així, no es pot descartar que aquests valors refugi encara estiguin d'actualitat. I, entre aquests valors refugi, hi ha –és clar– el bitcoin i altres criptomonedes. Sigui com sigui, i sense que serveixi de precedent, serà bo recordar sempre el que la Comissió Nacional de Mercat de Valors vol que consti en les comunicacions de les operacions en criptomonedes: "La inversió en criptoactius no està regulada, pot no ser adequada per a inversors minoristes i perdre's la totalitat de l'import invertit." Or 2.0 o inversió inadequada per a inversors minoristes. Quina profecia es complirà?

INDICADORS

Pessimisme empresarial

L'índex de confiança empresarial harmonitzat (ICEH) de Catalunya disminueix un 1,8% el primer trimestre del 2022 respecte del trimestre anterior. El comerç és l'únic sector que mostra una millora de la confiança, amb un 0,2%. L'hostaleria i el transport (-4,3%) encapçala els sectors on s'ha reduït la confiança, seguit per la resta de serveis (-2,5%), la indústria (-1,2%) i la construcció (-0,5%).

Més afiliats

El nombre d'afiliats a la Seguretat Social a Catalunya, el desembre del 2021, es va situar en 3.338.818 persones, segons dades provisionals. Aquest valor representa un augment de 124.184 afiliats respecte a un any enrere i de 61.253 afiliats en relació amb el desembre del 2019, abans de la pandèmia. El nombre d'afiliats va augmentar a totes les comarques, excepte a la Ribera d'Ebre i al Barcelonès.

ALEGRIA INTERIOR

Eulàlia Robert, directora de PNL Barcelona

Canvi o transició

Sovint en la nostra vida ens trobem amb situacions que no desitgem o que no gaudim plenament. En aquests moments ens pot aparèixer la idea que necessitem un canvi. Altres vegades els canvis apareixen en la nostra vida sense haver-los planificat.

Pot ser que siguem persones atrevides, intrèpides i valentes i sapiguem llançar-nos a la piscina o saltar al buit. Però pot ocórrer que una part nostra resulti més curiosa i experimenti un cert nivell d'estrès, especialment quan es tracta de grans salts.

Una forma més amable de plantejar-nos un canvi és la transició. La transició ens permet moure'ns d'un lloc a un altre de tal forma que puguem anar assumint els avenços cap a noves situacions d'una manera més segura.

Fins i tot en els moments en què, tal vegada, necessitem una empenta i agafar impuls per prendre decisions ràpides, la transició ens permet viure el canvi des de més plenitud i tranquil·litat.

Imaginem un canvi de feina, un canvi en una relació, un canvi de lloc de residència o qualsevol canvi important en la vida.

Imaginem que estem davant d'aquest gran canvi i ho vivim metafòricament com si estiguéssim a la vora d'un precipici. Davant d'aquest precipici, probablement experimentem una certa sensació de por, vertigen o inseguretat.

I si davant d'aquest precipici poguéssim imaginar que hi ha alguna manera de descendir-lo, per exemple, amb una corda, fent descansos de tant en tant

en algun replà, és a dir baixant lentament i pas a pas?

Canvia la sensació de por, vertigen o inseguretat?

Aquesta transició que acabem d'imaginar en la metàfora és aplicable a la situació que estem vivint en la nostra realitat, només que en lloc de baixar amb una corda tal vegada podem dissenyar alguns passos per anar transitant aquest canvi. És important que cadascun dels passos siguem capaços de dur-lo a terme amb tranquil·litat en lloc d'estrès.

Aquesta estratègia comporta davant de tot un estat de presència en el qual dirigim la nostra atenció al moment present.

Podem començar donant-nos compte d'on estem, de què sentim, de com podem preparar-nos per a aquesta tarda o per a demà, què hem d'atendre en

els pròxims dies, etc.

D'aquesta manera, en lloc de deixar que la nostra ment es traslladi a un lloc desconegut o molt allunyat del lloc en el qual estem ara, podem, des del present, imaginar aquests passos que van configurant un camí, el camí de la transició.

La sensació de poder avançar pas a pas normalment ens tranquil·litza i ens permet anar trobant els recursos per fer cadascun dels passos següents.

Tens algun gran repte al davant? Quina seria la metàfora que el representaria per a tu?

Pots trobar la manera de transitar en la

metàfora pas a pas?

Com et sents després?

Et resulta, potser, una mica més fàcil dissenyar els passos en la teva situació real?

HORÒSCOP

Roser Bona

Del 28-01-2022 al 03-02-2022

ÀRIES (Del 21 de març al 20 d'abril)

Mart a Casa X obre un temps de nous reptes laborals. Compte amb les lluites de poder. Evita la competició i enfoca't en els teus objectius. Troba des familiars desitjades.

TAURE (Del 21 d'abril al 20 de maig)

Potser cal sortir de l'entorn habitual, conèixer altres mons i cercar l'expansió, sobretot al sector laboral. Més presència de gent jove a casa. Inverteixes en tecnologia.

BESSONS (Del 21 de maig al 21 de juny)

L'economia entra en un període de recuperació o apareixen algunes facilitats per fer front a pagaments. Si tens una relació de parella, podeu experimentar un final d'etapa.

CRANC (Del 22 de juny al 21 de juliol)

Mart a Casa VII pot inclinar a viure un temps d'enfrontaments amb la parella. Com a mínim potser caldrà fer algun reajustament. Bon període per cercar socis o col·laboradors.

LLEÓ (Del 22 de juliol al 23 d'agost)

A la feina les coses poden tornar-se tenses. Evita posar més llenya al foc. Si cerques feina, temps de moviment amb bons resultats. Compte amb les presses i distraccions.

VERGE (Del 24 d'agost al 23 de setembre)

Continues trencant cors i pot sorgir alguna persona de fort caràcter, interessada a conquerir-te. Si havies deixat aparçada una activitat lúdica, intentes recuperar-la.

BALANÇA (Del 24 de setembre al 23 d'octubre)

La llar pot demanar la teva atenció amb possibles reparacions o alguna feina domèstica pendent, que sembla que ja no pot esperar més. Sospeses treballar des de casa.

ESCORPÍ (Del 24 d'octubre al 22 de novembre)

S'activa el teu sector de la ment i pots sentir que et costa més desconnectar o descansar. Et sents més enèrgic i resolutiu. Intenta, però, no resultar massa brusca.

SAGITARI (Del 23 de novembre al 21 de desembre)

Cal posar-se al dia amb la gestió econòmica perquè puguis arribar a final de mes. Pots rebre una oferta laboral inesperada o bé algun canvi sobtat al teu lloc de treball.

CAPRICORN (Del 22 de desembre al 20 de gener)

Mart al teu signe atorga una dosi extra d'energia. També et sents més combatiu i posaràs límits a qui calgui sense despenjar-te. Amb tot plegat, tens l'estima més forta.

AQUARI (Del 21 de gener al 19 de febrer)

Aprofundeixes en el teu costat més difícil i enfrontes algunes pors. Període per iniciar una teràpia psicològica. Penses, més del que voldries, en un amor del passat.

PEIXOS (Del 20 de febrer al 20 de març)

Pots viure una forta atracció sexual amb una persona amiga. Temps de treballar pel que has dissenyat per al teu futur. Ja no valen teories, és hora de passar a l'acció.

CINEMA

LA CRÍTICA DE LA SETMANA

'La historia de mi mujer'

D'Ildikó Enyedi

Secrets d'un matrimoni

La directora hongaresa Ildikó Enyedi, vencedora al Festival Internacional de Cinema de Berlín amb *En cuerpo y alma* (1917), estrena ara una fluixa i encotillada pel·lícula d'època, *La historia de mi mujer*, film que va participar al Festival Internacional de Cinema de Canes. *La historia de mi mujer*, adaptació de la novel·la homònima de l'escriptor hongarès Milán Füst, explica la història de Jacop (Gijs Naber), un capità de vaixell solter, que un dia decideix casar-se amb la primera dona que entri al cafè on es troba un cop ha desembarcat en terra ferma. La proposta de matrimoni la fa a una desconeguda, Lizzy (Léa Seydoux), i la dona es presta a seguir-li el joc tot i que Jacop s'ha d'embarcar de nou durant mesos.

Es tracta d'un film de llarga durada, estructurat en diferents capítols, deute contret amb el llibre original, que intenta interrogar-

se sobre l'etern femení a través de l'enigma de Lizzy. El film, que reposa sobre el punt de vista d'un llop de mar que desconex la vida en terra i, per descomptat, l'amor, s'endinsa en els secrets d'un matrimoni improvisat per buscar subvertir la mirada tradicional masculina per focalitzar l'atenció en l'altre, la dona, enmig d'una història de desamor.

La pel·lícula pateix del llast d'un to massa encatronat, tot i l'exuberància i el gust de la recreació històrica, mancada sovint del sentit de la subtileza, l'elegància o el suggeriment. Un film fred, distant, mecànic, que pateix també del problema de versemblança d'algunes coproduccions europees rodades en anglès. Al repartiment trobem Louis Garrel, en el paper de l'amant de Lizzy, Sergio Rubini o Udo Samel. Però cal destacar, sobretot, el protagonisme enlluernador i la presència eclipsant de l'actriu francesa Léa Seydoux.

OFERTA CULTURAL

M. Erra / T. Terradas

Poesia i teatre amb Maria Pla, a Granollers i les Franqueses

'36+1'. Llevant Teatre, Granollers. Diumenge, 30 de gener, 19h. Casal Cultural de Corró d'Avall, 29 de gener, 20h. Maria Pla és la creadora, directora i intèrprets d'aquest espectacle teatral nascut de la tria de 16 títols de l'obra *36 poemes a partir del 36*, publicada per Ricard Creus el 1978. És una visió íntima dels fets que es van produir a partir del 18 de juliol de 1936. En l'obra de teatre, una dona parla des de l'experiència de la vida diària i no des dels esdeveniments polítics.

'Començar', al Cirvianum

'Començar', de Pau Carrió. Teatre Cirvianum, Torelló. Dissabte, 29 de gener, 20.00h. *Començar*, la celebrada comèdia estrenada fa un any a la sala Villarroel de Barcelona i dirigida per Pau Carrió, presenta la relació que s'estableix entre la Laura (Mar Ulldemolins) i en Dani (David Verdaguer), que s'acaben de conèixer al final d'una festa i enceten una singular relació que despertarà des dels somriures fins a l'emoció dels espectadors.

CINECLUB

CINECLUB ARIC
28 de gener de 2022
21.30-22.30h
Cinema Comtal
Ripoll

'PETITE MAMAN'

França, 2021. Dir.: Céline Sciamma. Drama fantàstic. Nelly té 8 anys i acaba de perdre la seva àvia. Mentre ajuda els seus pares a buidar la casa on la seva mare va créixer, explora amb intriga el bosc que l'envolta, on la seva mare solia jugar de petita. Allà Nelly coneix una altra nena de la seva edat, i la immediata connexió entre totes dues dona pas a una preciosa amistat. Junes construeixen una cabana al bosc, i entre jocs i confidències desvelaran un fascinant secret.

ALTER CINEMA
3 de febrer de 2022
21h - Cinema el Casal
de Torelló

'FIRST COW'

Estats Units, 2019. Dir.: Kelly Reichardt. Drama, western. Narra la història d'un cuiner (John Magaro) contractat per una expedició de caçadors de pells, a l'estat d'Oregon, a la dècada de 1820. També la d'un misteriós immigrant xinès (Orion Lee) que fugí d'uns homes que el perseguïen, i de la creixent amistat entre tots dos en un territori hostil. Un sincer relat sobre l'accidental i accidentada amistat entre dos desarrelats que només aspiren a sobreviure.

CINEMES

AGENTES 355

EUA 2022. Dir. Simon Kinberg. Amb Jessica Chastain, Penélope Cruz, Diane Kruger i Lupita Nyong'o. **Thriller.** Quan una arma ultrasecreta cau en mans d'uns perillosos mercenaris, l'agent especial de la CIA Mason Brown ha d'unir forces amb l'agent alemanya Marie, l'exaliada del MI6 i especialista en informàtica Khadijah, i l'experta psicòloga colombiana Graciela, en una missió letal i vertiginosa per recuperar-la. Mentrestant, una misteriosa dona, Lin Mi Sheng, segueix tots els seus passos. Juntes hauran de superar els conflictes personals i utilitzar els seus talents i experiència per salvar el món. En el camí, es convertiran en camarades i amigues i formaran un nou grup letal: 355, nom que adopten de la primera dona espia durant la Revolució Americana.

BELFAST

Regne Unit 2021. Dir. Kenneth Branagh. Amb Jude Hill, Lewis McAskie i Caitriona Balfe. **Drama.** Un drama de maduresa ambientat en els tumults de la Irlanda del Nord de finals

dels anys 60, segueix el jove Buddy mentre navega per un paisatge de lluita obrera, canvis culturals radicals i violència sectària. Buddy somia amb un futur glamurós que l'allunyi dels problemes, però, mentrestant, troba consol en el seu carismàtic pare i la seva mare, i en els seus alegres avis.

EL CALLEJÓN DE LAS ALMAS PERDIDAS

EUA 2021. Dir. Guillermo del Toro. Amb Bradley Cooper i Cate Blanchett. **Drama.** Finals dels anys 30, els Estats Units. Stanton Carlisle és un home que tracta de forjar-se un futur prometedor. El seu primer destí és acabar treballant en un circ, on coneixerà a tota mena de singulars personalitats. Aquest lloc recull diferents talents, dels quals Stanton sabrà treure'ls partit, com és el cas de Molly, una jove extraordinària amb la qual marxarà a la ciutat per crear el seu propi espectacle. Però, no satisfet amb aquest triomf, Stanton s'aliarà amb una misteriosa dona anomenada Lillith per crear un perillós entramat per aconseguir el major èxit possible.

EL MÉTODO WILLIAMS

EUA 2021. Dir. Reinaldo Marcus Green. Amb Will Smith i Demi Singleton.

Drama. *Biopic* sobre Richard Williams, un pare inassequible al desànim que va ajudar a criar dues de les esportistes més extraordinàries de tots els temps, dues atletes que van acabar canviant per sempre l'esport del tennis. Richard tenia una visió molt clara del futur de les seves filles i, servint-se de mètodes poc convencionals, va elaborar un pla que portaria Venus i Serena Williams dels carrers de Compton, Califòrnia, a l'olimp de l'esport i les va convertir en icones llegendàries.

EL PACTO

Dinamarca 2021. Dir. Bille August. Amb Birthe Neumann i Simon Bennebjerg. **Drama.** Finals dels anys quaranta. L'escriptora Karen Blixen, de 63 anys, està al cim de l'èxit i sembla ser la pròxima a guanyar el Premi Nobel de Literatura. Després de deixar enrere la seva renúncia a la famosa granja a l'Àfrica per tornar a la seva Dinamarca natal i havent perdut l'amor de la seva vida, ara Karen s'ha reinventat a si mateixa com una sensació literària. Ella continua sent un geni

aïllat. No obstant això, la seva vida trontollarà el dia que coneix un talentós poeta de 30 anys. Karen li promet la fama literària si ell a canvi l'obeeix incondicionalment, fins i tot a costa de perdre-ho tot a la seva vida.

EN UN MUELLE DE NORMANDIA

França 2021. Dir. Emmanuel Carrère. Amb Juliette Binoche i Dider Durovaux. **Drama.** Marianne Winckler, una reconeguda autora, decideix escriure un llibre sobre la precarietat laboral vivint aquesta realitat de primera mà. Per a això, ocultant la seva identitat, aconseguix feina com a netejadora en un poble de Normandia, al nord de França, i descobreix una vida ignorada per la resta de la societat en la qual cada euro guanyat o gastat importa. Malgrat la duresa de l'experiència, la solidaritat entre companys crea forts llaços d'amistat entre Marianne i ells. L'ajuda mútua condueix a l'amistat i l'amistat a la confiança, però què passa amb aquesta confiança quan la veritat surt a la llum?

LA ABUELA

Espanya 2021. Dir. Paco Plaza. Amb Almudena Amor i Vera Valdez. **Terror.** Susana ha de deixar la seva vida a París treballant com a model per tornar a Madrid. La seva àvia Pilar acaba de patir un vessament cerebral. Anys enrere, quan els pares de Susana van morir, la seva àvia la va criar com si fos la seva pròpia filla. Susana necessita trobar algú que cuidi de Pilar, però el que haurien de ser només uns dies amb la seva àvia s'acabaran convertint en un terrorífic malson.

TODO HA IDO BIEN

França 2021. Dir. François Ozon. Amb Sophie Marceau i André Dussollier. **Drama.** Emmanuèle, una novel·lista amb una vida privada i professional plena, va a l'hospital en assabentar-se que el seu pare, André, acaba de tenir un accident cerebrovascular. Quan es desperta, afeblit i dependent, aquest home, curiós per naturalesa i amant apassionat de la vida, demana a la seva filla que l'ajudi.

CARTELLERA

CAMPRODON		Divendres	Dissabte	Diumenge	Dilluns
Casal Camprodoní	Tres pisos	-	18.00 i 22.00	18.00 i 21.00	-
MANLLEU		Divendres	Dissabte	Diumenge	Dilluns
Casal de Gràcia	Pan de limón con semillas (...)	-	-	19.00	-
RIBES DE FRESER		Divendres	Dissabte	Diumenge	Dilluns
Catalunya	Quo vadis, Aida?	-	19.00	-	-
RIPOLL		Divendres	Dissabte	Diumenge	Dilluns
Comtal	Petire Maman (VOSE)	21.30 (Cineclub Aricc)	-	-	-
	Sis dies corrents	-	18.30	17.30	-
	El método Williams	-	20.30	19.30	21.00
TORELLÓ		Divendres	Dissabte	Diumenge	Dijous
El Casal	First Cow	-	-	-	21.00
VIC		Divendres	Dissabte	Diumenge	Dimarts
Espai ETC	First Cow (VOSC)	-	-	-	20.00 (Cineclub Vic)
VIC		Divendres	Dissabte i diumenge	De dilluns a dimecres	Dijous
Sucre	La abuela	18.10, 20.05 i 22.30	11.40 (dg.), 17.15, 19.10, 21.05 i 23.00	18.10, 20.05 i 22.00	18.10, 20.05 i 22.00
	Belfast	20.00 i 22.45	15.20, 18.10 i 22.45	17.40 i 20.40	17.40 i 20.40

Belfast (VOSE)	20.45	20.45	22.00	22.05
Todo ha ido bien	20.30 i 22.35	17.15, 19.20 i 22.40	19.55 i 22.00	19.55 i 22.00
Las noches de Figaro (Òpera)	-	-	-	19.15
El callejón de las almas perdidas	19.30 i 22.15	15.35, 19.15 i 22.15	18.45 i 21.40	17.55 i 21.35
El método Williams	17.50 i 22.00	11.20 (dg.), 16.10, 19.00 i 22.00	19.00 i 21.40	19.00 i 21.40
Agentes 355	19.30 i 22.35	20.20	17.35	17.35
Scream	18.15	15.35 i 20.05	19.45	-
Lunáticos (cat.)	-	11.40 (dg.)	-	-
Buscando la mágica Doremi (cat.)	17.45	12.00 (dg.) i 15.30	-	-
Libertad	20.30	22.35	19.45	19.45
West Side Story (VOSE)	21.50	21.30	21.35	-
The King's Man: La primera misión	-	11.30 (dg.)	-	-
¡Canta! 2	17.50	17.50	17.40	17.40
¡Canta! 2 (cat.)	-	11.50 (dg.) i 15.55	-	-
Matrix resurrections	19.55	19.55	21.45	21.45
Spider-man no way home	18.00 i 22.10	11.25, 16.20, 18.00 i 22.20	17.50	-
Spider-man no way home (3D)	-	15.20	-	-
Mamá o papá	17.30	18.20	19.35	19.35
Encanto	17.40	11.35	17.30	17.30

CARDEDEU		Divendres	Dissabte	Diumenge	Dijous
Esbarjo	La tierra de los hijos	20.00	20.00	19.00	-
	Delicioso	-	-	-	20.00

LA GARRIGA		Divendres	Dissabte	Diumenge	Dilluns
Alhambra	La mama és pura pluja	-	16.00	12.00	-
	El callejón de las almas perdidas	20.30	19.45	20.45 (VOSE)	20.30
	Pan de limón con semillas (...)	-	-	18.30	-
	Delicioso	18.30	22.15	-	18.30
	Spider-man no way home	-	17.00	16.00	-

GRANOLLERS		Divendres	Dissabte	Diumenge	Dijous
Edison	Delicioso	19.00 (VOSE)	18.00 i 20.30 (VOSE)	18.00 (VOSE)	-

GRANOLLERS	De divendres a dijous	
Ocine	Spider-Man No Way Home	17.00 / 18.10 i 21.00
	Agentes 355	20.00 i 22.30
	Scream (Atmos)	15.50, 18.00, 20.15 i 22.30
	Spider-Man No Way (...) (Atmos)	16.00, 19.00 i 22.00
	El callejón de las almas perdidas	16.00, 19.00 i 22.00
	Encanto	16.00
	El método Williams	16.30 i 22.00 / 18.00 i 20.45
	Matrix Resurrections	19.15
	¡Canta! 2	17.00 i 19.15 / 16.10 i 18.20
	West Side Story	21.30
	Clifford, el gran perro rojo	16.00
	Buscando la mágica Doremi (cat.)	20.30
	The King's Man: La primera misión	22.15
	La abuela	16.30, 18.30, 20.30 i 22.20
	Belfast	16.00, 18.00, 20.00 (dj. VOSE) i 22.00
	En un muelle de Normandia	16.00, 19.45 i 22.00
	Lunáticos	18.00
	Mamá o papá	16.15 i 18.15
	El pacto	20.15 i 22.30

SANT CELONI		Divendres	Dissabte i diumenge	Dimecres
Ocine	¡Canta! 2	17.45	18.20	18.20
	The Dirigent (VO)	20.00	-	-
	La abuela	17.45, 20.30 i 22.30	16.15, 17.45, 20.30 i 22.30	17.45, 20.30 i 22.30
	El callejón de las almas perdidas	19.00 i 21.50	16.00, 19.00 i 21.50	19.00 i 21.50
	Agentes 355	19.45	16.00 i 19.45	19.45
	Matrix Resurrections	22.00	22.00	22.00
	Spider-Man No Way Home	19.00 i 22.00	16.00, 19.00 i 22.00	19.00 i 22.00
	Scream	18.10 i 22.30	18.10, 20.20 i 22.30	18.10, 20.20 i 22.30
	Lunáticos	-	16.00	-

PASSATEMPS

MOTS ENCREUATS

Pau Vidal

1													
2													
3													
4													
5													
6													
7													
8													
9													
10													
11													
12													
13													

HORIZONTALS: 1. Forma d'amistat que sol encomanar l'ús de xiruques / 2. Escuats naturalment. Tan joíós que no deixa veure la gelera / 3. Fa remor. O desenamorament o indiferència. Banc de Poldàvia / 4. Delicte: esventrar la relativitat. Estat de l'insecte quan encara no ho sap / 5. Culpable de contravenir la Inquisició per invertit. Segua per l'altra banda i decapita en Fages / 6. Dues de cop. Per als joiers és com xavalla. Al tancar aquesta edició / 7. Sí, 51 i 101 per compondre un element. Envia molts fills seus a la guerra santa / 8. Seroalbúmines fetes de resines. Primera mala companyia / 9. Al cor d'en Patxi. Que porta desgràcies, segurament perquè no va pel bon camí / 10. Goita, un sac de gemecs. Conjunt de tres entitats no del tot triades / 11. Continua fent remor. Revista que cap en qualsevol bar petit. Quina angúnia, i això que m'era marit! / 12. Garantia de carnaval. Confisqui a l'estil del comissari / 13. Si existeix és perquè dubta. Deshidratat com un acudit vell.

VERTICALS: 1. Responsables polítics, i és d'això que se'ls acusa. Que no escriu, però quan s'enfila farga / 2. Dos quarts d'onze. President del seu propi club de fans. Mitja dotzena dins el porró / 3. Canviat per presentar-se elegant. És qüestió de vocabulari / 4. Ometre, sobretot si es tracta de preferir el pretèrit. Només el pot anar a cobrar l'Aquil·les / 5. D'assortiment no n'ha sortit gaire. Excitació cardíaca pròpia de l'escalador. Marxa de Vilademuls / 6. I entra a Novelda. Juguen als equips inferiors de l'aquàrium. Acord de 3/5 / 7. Piano que va com una moto. Com a trofeu és estrany, però és ric en nutrició / 8. Flaire de coloraines. Procedirem a una operació elèctrica / 9. Són coses dels nervis. Escrutis atentament aquests que corren com Fittipaldís / 10. Principi d'igualtat. Aranya que fa el cau a terra. Posen límits al sarau / 11. Mingitori públic per a gossos. Ansia immoderada de gelats / 12. Material genètic que conté l'episodi del cromosoma. Triomf musical mesurat en nombre de vendes.

SUDOKUS

AMIC

Ompli la quadrícula de 9x9 caselles dividides en subquadrícules de 3x3 amb les xifres de l'1 al 9. No s'ha de repetir cap xifra en una mateixa fila, columna o subquadrícula.

Dificultat: difícil

		7	6				3	8
9			4			6		
6	5		8				4	
	8	2	5	7			6	
			2	4				
4							7	
2			7				5	
8		5				4		7
	6						2	3

Dificultat: molt difícil

	8				3			
1		3						2
			9			5	1	
5	1	2			6		9	
					5		4	
				1				2
7			5					6
2				9			8	1
				6				

SOLUCIONS

7	6	1	9	5	4	8	2	3
8	3	5	1	2	6	4	9	7
2	9	4	7	8	3	1	5	6
4	1	9	3	6	8	5	7	2
5	7	6	2	4	9	3	8	1
3	8	2	5	7	1	9	6	4
6	5	3	8	1	2	7	4	9
9	2	8	4	3	7	6	1	5
1	4	7	6	9	5	2	3	8

Dificultat: difícil

3	9	8	4	6	1	2	7	5
2	5	6	3	9	7	4	8	1
7	4	1	5	8	2	9	3	6
4	3	7	8	1	9	6	5	2
8	6	9	2	3	5	1	4	7
5	1	2	7	4	6	3	9	8
6	2	4	9	7	8	5	1	3
1	7	3	6	5	4	8	2	9
9	8	5	1	2	3	7	6	4

Dificultat: difícil

F	I	L	O	S	O	F	S	U	A	T	
A	V	A	L	C	I	M	I	S	S	I	
R	A	B	A	R	E	T	E	X			
G	A	I	T	A	T	R	I	A	D	E	
A	T	X	U	A	F	N	I				
S	I	L	I	C	I	N	E	S	E	V	A
S	I	L	I	C	I	N	E	S	E	V	A
O	V	A	L	L	A	V	O	V	A	L	L
E	G	T	E	R	E	H	A	G	E	S	
R	E	A	T	L	A	R	V	A	R	I	
A	N	U	R	S	A	M	O	R	B	P	
C	O	M	P	A	N	Y	O	N	I	A	